

Pridplata na ciju god. 3 for., na pol. god. 1 for. 50 nov., na četvrt. 75 nov.
Za Srbiju 30, 15, 7 1/2 groša. Izlazi svake Nedjelje jednokrat.

Pisnu svakoveštna predmeta molimo na uredništvo uputiti.
Neprijatna neprimamo

God. III. U Kalaci

U Četvrtak 27. Lipnja 1872.

Broj 26.

NASIM POSTOVANIM ČITAOCEM.

Koncem ovog mjeseca izteče pola ove godine, čast nam je zamoliti rodoljubnu braću: da se požure predplatu na drugu polu što prije poslati, da se u štampanju lista ravnati uzmognemo; jerbo nam ni jedau novčić ne priosta je, da bi ga mogli badava potrošiti. Naši pokrovitelji neka ne žale trudu, prostim čitaocem u poštarski poslovi pripomoći.

Uredništvo.

IZ PATKONIJE, NA ANTUNOVO.

Kad je nekoč mudri Diogenes pred samotnom svojom kolibicom sjedio i mrve si ubrane salate za večeru spremao, evo mu u pohode zamierno obučena čovjeka visoka uzrasta, vesela lica; stane pred starca i rekne: mudraču Diogene: zašto se hraniš tako kukakvnim zelenjem, kad te zmožni kralj grčki toli žarko ljubi? Ponesi se donj, poslušaj savjet njegovu dvorjanika, prosborij mu nekoliko mudrih riečih, pa si za vazda mio gost njegova stola!

Diogen došljaka mrko pogleda, klimne ramenima i odgovori: i ti, more! kad se nebiš robovski kvrcio pred svojim gospodarom, i ti bi se rado zadovoljio ovakvom večerom!

Ko da veli: spokojnu i slobodnu sladja mi je u mojoj s prutja pletenoj sjenici prezrena kora suva hleba, neg pokunjenu i zarobljenu u gizdavu dvoru tvoga kralja sve kičene torte i paštete! Ko da veli: slobodo zlatna, slobodo mila, ti se odkupiti i zamieniti nemožeš ničim na svijetu! Ni svimi gulaši, ni svimi podnebnimi mitovi i pijankami ti se, čedo divno! izneveriti nemo reš iskrenu srcu poštena rodoljuba; jer je ono u njegovih grudih proniknuto istinom, tom najstarijom

znanostju svieta, radostno i sretno jedino u radosti i sreći naroda svoga.

Diogen je za vjekove besjedio; mudre njegove i ostalih mu prijateljeh, grčkih mudracah, besjede pokreću živci ciela čovječanstva i prodiru jedren duh umstvenih ljudih; al koja za nas fajda, kad se jagmeći bunjevačko-šokački narod naš, na mig i mito zamamljivih rovarah, kojih je svakda, a osobito danas — budi Bogu potuženo — izobil, ni neosvrće na besjedu njegovu; danas kad se prigodom saborskih izborah ugarskomu slavenstvu opravlja sudbina tri vječne opet buduće zastupničke godine!

A i kako da bude drugčije? Što je starje to se odlomilo, što je mladje to se odrodilo, — slavensku si majku pometnulo, braću zaboravilo, narodnost pohulilo, jezik zamrzilo, — te sam Bog kad se smiluje i usliša suze naše sluge, sinuti će na modrome nebu ugarskomu slavenstvu sjajna zvijezda mile slobode.

Čemu ono kvrcenje zastupničkih kandidatah pred birači i pred izbornici? Čemu ono prilizavanje gradjanah i seljakah izvrgnutim kandidatom? neshyaćam osobito od Bunjevca i Šoka, koi je kukavac bez srpskih, slovačkih, hrvatskih i romanskih zastupnikah na budućem peštanskom saboru i opet zaboravljen, a bez ovih novinah i opet u grob položen!

Čast Vam, g. Uredniče! kad dižete Rudiče budite Slavjaniče i svjetujete Piakoviče; Vi negovorite u tutanj, š njimi jednoga plemenitoga listka, Vi Ste bujni pupoljak jake bunjevačke grane; ej! da Bog da da Vas poslušaju i Bunjevce brane, da se unukom za vieka slavi Bunjevka Perka; al ja u bojazni i nenadi ostajem do narodnog uzkrsnuća nevjeran Toma!

Izkustvo me uči, da od stotine bunjevačko-šokačkih sinovah jedva Čete trojicu naći, koji bi rodoljubivim srcem ljubili vierno slavjanstvo svoje, već su pri

kruholomu narodnih prava našoj stvari gorji poturico neg isti Turci, zakleti dušmani naši. A to dolazi otle, što su prevratna i mozga i srca podpapučili svoju surku a navukli tudju atilu, to što jim sve na svietu milije od svoga.

Vjerujte Bogu, da će utrobu crne zemlje još mnogo putah prozujiti podnebane vode, da će se još mnogi umri obratiti u prah i pepeo, da će još koj Antunović morati na sviet doć, dok Bunjevci i Šokaci na svoje oči progledne i četirnim stranam zemlji dovikne: ne Magjarske, neg Ugarije t. j. Ugarske slavjanstvo ljubeći sam vitez ja!

Zdravo nedje rekoste: da se borimo ko oni u Sigetu nevjerovavši u pobjedu; — to je žalibože još danas žalostna istina; a tko je tomu kriv nego mi sami. Dvojica, trojica nespasismo spas preziruća naroda! Kad budemo uma i srca českoga, srbsko-hrvatskoga i slovenskoga, onda će sinuti sunce sreće i slobode i pred bunjevačko-šokačka vrata. Kad budemo na izbornička birališta poklisarah saborskih išli i vraćali se s njih triezni i umjereni, složni i ponosni, onda znajmo, da nam sviće vidovan blagonosne budućnosti; jer smo si u državnu viećničku sgradu izabrali zamjenika Bunjevca i Šokca; — al dotle smo puka krparija, čorbine čorbe čorba, peti točak u državnih kolih, podloga ljudih na kojizih ledjih.

U mohačkom okružju silna srbstva i šokačtva, dje bi jednim mahom kandidat Šrbin il Šokac pobedio — biraju, ovaj majko! naši kukavci Kardoša u sabor, koj srpsko-šokački nezna ni drama! Nije li to humbug, pjes oglavstvo, kukavština i britki mač za srce slavensko! Koj na saboru križiće o poprsje sakuplja, taj nije vriedan mandata (povjerenja.) Prevari li me tko jedanput, krivnja je njegova, — no drugi, treći i t. d. put, uvijek moja.

U pečuvskoj Bosnoj imao bi biti i pop i učitelj, i gradonačelnik i sátnik (kapetan), i sudac i bilježnik, i zastupnik i savjetnik, i crkva i škola (učion) jugoslavenska, — a eno Vam eversa Hierosolyma, po kojoj baše tudji duh i gazi tudje kopito! — Tako isto u šikloškom srezu imao bi prodrieti kandidaturom Šrbin. Al da! kvrcit se valja, mater i djecu poklati treba, jezik im se izćupati mora ako neće da govore drugčije nego li da govore srbski. Pošten Šrbin ostaje u Ugarskoj Šrbin, — i nanj smo ponosni; al Šokaci i Bunjevci, tudja vucibatina, — u pogledu narodnosti i jezika zaslužuje Božju kaštigu, a našu srdjbu.

Neka bude gr. Andrassyju erdeljski Ghyka, a gr. Lonjaju hrvatski Vakanović zvezdom radostnicom, mi se ugarski Slavani od srca i duše radujemo slavnj pobjedi hrvatsko-slavonskih narodnjakah, koji su pri izborih 29. svibnja bjelodano dokazali, da jim je sloboda mile domovine, trojedne kraljevine, do Boga draga!

Dokazali su, da neće biti prikrpina one stranke, koja šuruje s austrijskimi Niemci proti Čehom; prijateljuje s Turci proti našoj braći iztočnim kršćanom; ljubi se s hrvatskimi Brankovićimi proti ukupnomu junačkomu narodu; diže izrodice i krštene ugarske Čifute, a progoni rodoljube nemagjarskih narodah. Dokazali su i dokaz taj vitežki opravdali su; pa kad stupaju na stazu saborah od g. 1861 i 1865, onda potvrđuju, da su kao narodnjaci ozbiljniji unioniste, neg oni mameluci, koji se krste tim imenom. Blaž.

POŠTOVANIM POPOVIMA, UČITELJIMA, KOTARSKIM SUDCEM SOLGABIROVIMA, KNEZOVIMA I BILEŽNIKOM. KAO POGLAVICAM PUKA, ČAST I POŠTENJE.

U kakvom savezu stoje nabožnost, radinost, marljivost, štedljivost, to se naravno neda razvijati ovde, dosta će biti samo napomenuti da bez ovih vrлина, čovjek se nemože ublažiti. Ako tko želi kojeg čovjeka u nevolju utirat, neka ga načini nebožnim, ako tko poželi siromaštvo upoznat, neka izgoni iz svoje kuće radinost, marljivost i štedljivost, pak će se u mah useliti siromaštvo.

Čovjeku je dobro znat: da mi na svietu nismo moćni

ni jednu muvu stvoriti ni jedan vitrić pokreniti, ni jedan oblak na nebo navući. Već da Bog svemoćni diluje. Al bi onaj čovjek veoma se privario, ko bi mislio: da je Bog zato svemoćan da nas dangubžie hrani i zaodiva, jerbo bi na skoro uvidio: da Bog blagosliva i naplodjiva rad i trud ljudski. Dobro će činit čovjek ako će i to zabilježiti: da je po čovjeka lakše ako se zemlja plugom privrće, nego ako se ašovom prikopava; dakle onaj čovjek je već mudri bio, koji je plug iznašao, no onaj, koji je prvi ašov skovao, al da ovaj nije ašovom zemlju kopao, nikad ovaj nebi plugom orao. Jedno proizvodjenje uputjiva čovjeka na drugo, eto ti put, kojim strojevi mašine ulaze u ljudstvo.

Pametno će tvoriti i onaj čovjek koji će to držati: da je jedan čovjek mudri nego jedno diete, već i sbog toga: što je onaj više čuo, vidio, trpio, riečom izkusio, a šta je nauka znanost, to je izkustvo čovječansko izkupljeno od prvi ljudih, prinješeno priko svih porodicah, i stiglo čak do nas sada živući; dakle mi sad odbavljamo nevolje, stvaramo krub, i odiću pripravljamo po skupu i blagu svih onih znanosti, koje su ljudi po svih porodicah dosad živjelih nakupili, Evo urzok zašto valja učiti nauke, jerbo koji neuči, taj čini ko onaj čovjek, koji bi mislio da može diete biti mudrie od čovjeka.

Znanost treba u svakoj struki života, dakle i u poljodilstvu. Ova se znanost razvija u školama za poljodilstvo naredjenima, al poklem mi i raditi moramo dakle odrasli nemožemo škole polaziti, to se ovog vieka duh i zato postarao: da možeme i odrasli dospiti do onog izkustva koje se u poljodilstvu vrši, po učenih izkušani, ljudih u pucima, koji su napridnii, no mi u obraženosti. Radi toga su uvedene zadruge gospodarske, i to ne tako: ko prve polutine našeg vieka jedna u ciloj domovini, već u svakoj županii, i u svakom većem kotaru. Ove se staraju kako će proizvod zemaljski unapriditi, kako će po knjigama i po izložbama sve što je znanja potriebno pripravit razprostraniti. Dakle vi Svećenici, učitelji, knezovi, biližnici i Sudci, bitće te veliki dobročinitelji onog puka, kojeg vodite, ako ovake gospodarske zadruge u vašima kotarima osnovali i ustanovili budete.

Al zlo bi prošlo ono djete, koje bi roditelji samo rodili a nebi se postarali za njegovu odhranjenje. I u tom je mnoga pogriješka na strani našoj, što mislimo da smo sav poso svršili, ako smo što nanitili. Neima težljeg posla na svietu nego ljudem pridnjačiti, ljude voditi, jerbo jedno dielo ljudih je nezahvalno, drugo zlobno, treće nepokorno, dakle vodje moraju imati krieposti, kojima će svaku ranu zamazati, koju je u njihovom sreću otvorila, jedna ili druga ljudska mana. Poglavice treba da su i u ovom krugu života neprestano vodje, jel tolika je nemarnost, i neznanost, u nama, da smo sposobni umah zapuštat mah kakvu koristnu stvar, akose jedan točak ne kretje po našoj volji; jerbo je malo takvih ljudih na svietu, koji bi poznavali, onaj savez u kojom stoji obiteljno dobro s ovim: štoga zovemo obćem, to osićeaju ljudi da im svašta idje uputnie ako imadu dobra kneza, umjetna i vierna biližnika, pravedna sudiu, revnog Svećenika i neu-nornog učitelja, no zato nije riedko viditi: gdje se jedna cila četa lahko odkrene od ovakog, pak pristaje uz nehaju, jerbo mu nije povoljno ono, što se njemu danas čini, premda jel nezna jel i neće da znade šta će ovaj čin sutra po njeg doneti. Ljudi su lakomi na zlo i lini na dobro. Dakle ako vodje poglavice neimaju one vrline koje se dobivaju od Isusa, to je sigurno: da će skoro sustati.

(Slidi.)

D O P I S I.

Zombor. U onom pismu koje nam 23. br. B. i Š. Nov. donosi od g. Blaža. i u onom iz Sriema pisanom u 25. br. savetu je se Zomborskim bunjevcom: da se u svakom pitanju slažemo sa srbima. No toliko smo i mi već uvižbali: da nam ništa nije koristilo. Što smo se snjima borili. Buduć je ovim načinom uvijek poso tako dovršen bio, da su naši vodje kada im se nije šta dopadalo, prosvidovali, i biralište ostavili, gdi su onda Srbi povolji radili, i

da se miši neosite, i od naše strane, u občini, i u Magistrat one ljude ubrali, koji su najmanje sposobni bili. Čemu se nije čuditi, budući razborit čovjek, neobičajne sporit, već odstranjavat smetnje. Ja mislim da je već najskrajnje nastalo vrijeme da ove dvie grane počimaju razmišljati, kakav je to jaz koji nji jednu od druge raztavlja, po mojem prostom vidu po nas bunjevce bi koristno bilo da se sa Srbli u sporazumljenje upuštamo.

To bi po cilu varoš silni plod urodilo, za napridak i duševni i materialni. A mi bunjevci bi osobito i u tom napridni bili, što bi se u sporazumljenju od naši sinovah oni uzpeli na časti varoške koji su za te podpuno izobraženi i netraže samo svoju osobenu, već i varošku korist. A drugo stekli bi mi bunjevci onda i u Srbski činovnici iskrene prijatelje, koji do sad nisu mogli uz nas prionit, kada smo se mi od njih tudjili.

Da bi putem sporazumljenja mi do ovih koristih dospili, o tom sam ja tako uviren: da nevirujem da bi tko smio izići na mejdan da dokaže protivno. A to baš ne smijem virovati, da bi se tko usudio tvrditi: da bi iz ovakog bratinskog sporazumljenja, kakva pogibel za našu viru izgledala. Jel dok neprispie ono srićno doba, kada će se Bogu dopadat, razsvietlit, i nadahnut bratju uvidjanosti, da je svakog razabiranju i zrilieg razmišljanja najvriednii, i po najučenie glave najdostonii poso, radit, o podpunom vierskom ujedenenja, po jeziku i tako rodjenih bratjah, donle, ako bi tko mogo mislit, da bi Srbi mogli bunjevce posrbiti, ili ovi Srbe po bunjevčiti u vierskom pogledu, toga bi smatrali kao neućena i neizkušana čovieka, koji ovim činom odaje najznamenitije svidočanstvo svoje gluposti i neznanosti. Bože daj dakle da se srbi i bunjevci, što prije u sporazumljenje dovedu, jerbo će se i ovim načinom slavianstvo ugarsko boljma čvrstiti, i prosvieta dvostrukim načinom razprostranjati. Mili rode neka ti služi nepobijenim znakom: da ti je najljutji zlotvor ko te od tvog brata odtudjiva, budući hoće da ostaješ u svojoj slabosti, da te tako ili magjarski ili nimački jezik što prije obori, i poplavi, hoće da ostaješ u svojoj neznanosti, premda ti nedozvoljava, da pre onoj svietlosti, koja je po knjigam srbskim već razprostranjena naučiš razne znanosti; pak da što bržim korakom stupaš siromaštvu, i navlačiš na se uništenje.

Rode zabilži u mozag svoj: da u miru slogi i jedinstnosti napriduje svako dobro, dočim se po zavadi i kavgi spori svako zlo. Dakle ko vas navija na sporazumljenje taj nam voli i dušu i tielo, a ko nas odvraća od bratinskog sporazumljenja, onaj traži svoju a ne obštinsku korist.

Jedan pulger.

Aljmaš, 15-og Lipnja. Dokle ljudi stajali budu na tako niskom stepenu svoje obraženosti, da ih mogu na Štrangi od sami lažah opletenej ko sliepce voditi, i na toliko zaluditi: da su spremni svoju i vieru i narodnost pogazit, donle je sloboda u najvećoj pogibeli, jel netrieba drugo, već jedna smiona glava, da pruži ruke svoje za oružanom silom, i uduši svaki pokret ustavnosti. O tom sam još većma osviđočen bio 16-og Lip. u Aljmašu kadaje lievački već treći kandidat svoj svečani ulazak održao.

Meni to nimalo nebi protivno bilo kao političaru, budući poštivam slobodu i zato svakom jednako pravo priznajem, dakle i nemam šta da reknem o kandidatu.

Samo hoću da navedem prizor koji me je u srce dirnuo. Puk se mnogi oko crkve izkupio, budući je vrijeme za veliku Misu blizu bilo, udari deset, zazvone, i Misa se započne, al u taj mah zatrupe iz jednog sokaka, i pomoli se povorka napomenuta kandidata, pučanstvo ostane na polju i nasladjiva, se prizorom, unutra se vrši i svrši misa i začme nimačka pridika. Koji su ostali napolju, ti nas nisu uzbuđivali. Vierno su poslušali rječ po kandidatu prosborenu. Pala mije na um pripovidka Evangjeoska od pozvanih gostiuh, nisu došli, premda je trebalo glasbu i kandidatski razgovor slušati. Ja milujem slobodu pak baš zato i političke razgovore, al bože me sačuvaj ove u jednu cieniu stav-

ljati sa svetim Evangjeliomom. Nedilja je ovom po Isusu namienjena a šest dana je za politiku, i svakojaki rad ostavljeno. Al ljudi misle da je slobodno od dužnosti božje odkinit, i božju za povied pristupit, samo neka se ne odkida što od čoviečje dužnosti, i čoviečje volje.

Jedno nam je bol tišilo, što su bunjevci najvierniji i u ovom slučaju Bogu obstajali al to me je već u drugu godinu strašno pomutilo, što se bunjevačkog i magjarskog diteta nenalazi ministra, kod oltara. Na pitanje uvijek samo onaj nemili odgovor dobivam neima bunjevaca u školi.

Dakle ako je ovo istina, onda mi bunjevci idjemo po natraški ko rak, jerbo istini za volju trieba reći: da prije nije tako bilo. Usljed toga žalostna primera ja, koji moj rod ljubim usudju jem se pitati aljmašane: Za što da neima aljmaški bunjevački diece kod božjeg oltara? dali je falinga u roditelji, ili dieci? bila ona mah koja ja neimam vlast sudit, al imam vlast kao rodoljub žalit, imam dužnost kao kršćjanin kazat, da onog naroda otci neće dugo brat blagoslov na njivam, kojeg naroda dieca nesluže Boga na oltaru Isusovom.

U ime mojeg roda koga iz srca ljubim pozivam na odgovor svakog onog na koga pada ljaga nemarnosti, bio pop bio učitelj, bio knez, bio otac ili Mati.

Stari rodoljub.

NOVINARSTVO.

Nimacah se odtresti nemožemo budući su nam ne samo državnim načinom prvi komšie, već kao sinovi jedne i iste domovine i sugradjani, Skojima jedan kruh jidemo i jednu vodu pijemo, dočim nećemo ni da tajimo: da su se oni za naši ledji u miru nalazili, i dok smo mi vojevali oni su u obraženosti znanstvenoj napridovali, dakle smo zajedno tvarno i duševno umorani, njihovim jezikom se posluživati. Al premda dražie primamo svašta od prijateljske, no od zlotvorske ruke, to nam je čast prozornost naši Čitaoeah privesti na novine, koje u nimačkom jeziku u Zagrebu pod ovim naslovom „B i e n e u n d W e s p e , Organ für Volkswirtschaft, Handel, und Erheiterung“ izlaze. Ove vriedno novine su dielom gospodarstvu, a dielom šali i dositljivosti namienjene. Koji ovo i ono miluju, ili trgovinom se zabavljaju, košto i svakom drugom koji se i u nimačkom jeziku izobražavat želi jamčimo, da će u ovima novinama ugodnu i koristnu zabavu naći, radi čega ih kao Slavenom izkreno prijateljejuće, t. j. Slavensko nimačke novine svakom rodoljuba toplo priporučamo. Ciena je za godinu 4 fr. za pol 2 fr. a za četvrt 1 fr. 50 n. Uredništvo.

RAZNE VISTI.

— Nj. Svetost rimski Otac 16. Lip. nastupio je 27. godinu papalskog dostojanstva, silni rimljani i strani su mu čestitali. Ove je u od govoru opozorio: da se katolički puk nalazi u stanju bivšeg odabranog puka, kada mu je dosadilo popovsko gospodavanje, i poželio kralja, al za kratko vrijeme, nestalo mu je uzroka radovati se promini.

— P o g o v a r a j u da nimačko carstvo želi uskrisiti za se ono pravo: koje je rimskim Carevima pripadalo: da su mogli objelžiti one osobe: koje se nebi mogle za Papu birati. A rimska kuria da spravlja ovo pravo i drugim vladiteljima oduzeti, premda su zakonodavska tiela kršćjanski značaj zatajala.

— S a d v e ć ni zvanične novine netaje da će Nj. Veličanstvo naš milostivi Car mjeseca Rujna u Berlin na posjet odputovat. To je samo prvina oni silnih žrtvah, kojima će se naplatjivat nimačko prijateljstvo. Ovo prijateljstvo nam donosi na pamet pripoviedku od aždaje, kojoj je trebalo svaki dan po jednu djevojku i mnogo ovacah izdat, da se zagojati glad.

— U H r v a t s k o j, nikoji činovnici koji su kao poslanički kandidati pali, sad se osvetjuju grdnim načinom bivšim izbornikom.

magjarski, dočim pravim magjarom ovake nepravde ostaju prikrivene.

— N i k o j i poslanici unionistički: odstupaju od stolice saborničke, sigurno osičaju, da se ove nisu zakonitim načinom dočepali.

— B e č k i nimeci traže na nama da im pomognemo platiti 80 miliona forinti, kojima Carstvo duguje bečkoj banci, al ugarska neima volje da na diobu pristane.

— N j. Svetost rimski P a p a izjavlja Vlastima Svietovnima: da Italia zakonom kojim kani ukinit manastire rimske, oštetuje crkvu, i gazi medju narodno pravo, napada nesamo neprikidno papalska prava, već i čudorednost i pravdu.

— I z b o r n i brzojavci radostne donose glasove po desnake, da je Deakova stranka na mnogih mjesti nadvladala.

— U O b z o r u se neprikidno zaplinjavaju vesti, kojima se opisuju nasilja pri i posli izborah počinjena. Ipak valjada su ova već i Vladi dodijala, jerbo je Zagrebačko gradsko satništvo po njenoj ralogi urednika Obzora. O član-ku Nasilja bez kraja, 20. Lip. prislušala.

— O b z o r javlja: da je Lonyaieva želja bila: da se unionistička i narodna stranke priliu u jednu sriednju, da ovim načinom odpanu skrajnosti. Narodna stranka premda se nije mogla o ciloshodnosti ovog čina osvidočiti, ipak je ideu prihvatila, da bi se jedanput već zemlja umiriti, i zakonodavski poso odpočeti mogao, al gle čuda sad gr. Lonyaia odustaje od te ideje.

— I n g l e z i kada su već sve poput izložbe pokazali svietu šta um i narav zna proizvesti, sad su izložili i mačke i psine, vidi se da imadu mnogo novaca.

— P r e m d a su novine trubile izmirenje, ipak Španjulska i Meksikanska država još nikako nemogu granice mira i pokoja da dostignu; šteta je bilo u Španjulskoj dynastii izmienjivat, a u Meksiku će dugo kajati pokojnog Cara Maksu.

— N i k i Cvrtić, se napinje u jednoj knjižici da nauči Slovake: kako bi po njih najbolje bilo, da ostanu poniznim slugom magjarom, teško će mu se u slovačkoj glas dalje razsuti nego jednog cvrčka.

— N i m e c i koji se hvale, da su junačtvom Silno Carstvo stvorili. Sad su rat naviestili redovnikom i to oružem po slobodu sviesti pogibelivim, nadaju se da će uništiti redovnikah upliv na puk al nama se tako čini: da će njihovi državnici u ovom preduzeću naići na Sedan. Stvarajte crkvenu autonomiu, da se suzbio napadaj absolutisma i centralisma, pak ostavljajte na miru redovnike, jerbo su oni tako potrebnii ljudstvu, košto su potrebnii vojnici.

G A Z D A L U K.

Vrtlari nebi žalili, ako bi zecovi iz okoliša voćnjakah baš i ponestajali, jer su tako bezobrazni da koru s mladog voća ogrizu i tako unište svu nadu vrtlarovu. Ljudi u ovoj struki izkusni vele da valja mlado voće umazati govedjom krvljom, pak ih se zecovi neće doditi.

TRGOVINA I OBRTNOST.

* Subotica, 21. Lipnja. Od posljednjeg mog izvešća nije se oblik u prometu rane znatno prominio, osim što je prodja manja i slabija bila; osobito se to pokazalo kod žita, ječma i kukuruza, ove vrste rane najpre iz jutra prodavale se prilično dobro, no posli su u cini ustupnule tako, da su prodavci prinudjeni bili od prvašnje cine odstupiti i po jeftiniju cinu prodavati. Zob i repica je osiala u cini.

Vrime je kod nas vrlo povoljno, od osam dana nema mo kiše, noći su hladne i tako pripeka ne može usevima škoditi, na protiv blaženismo sa te suše — da će du nam

mloge vode sa njiva nestati i zemlje nam plodnima uemiti. Cina repici je 5 fr. 25—30 n. požunac.

C i n j e n i k Pešta 22. Lipnja. Sad se započeo vacki vunski vašar, ima kupovaca, fina vuna prodavana je po 122—125 fr. niže vrsti 102 fr. — Svinji ugarsk. i srbs. 280—360 fnt. 30—33 n. niže vrst. 28—29 n. za izvoz 34½ n. Mast za sad u sudu 39—39½ fr. bez suda 37—37½ fr. amer. 32—34 fr. Slanina sjabane 34—35 fr. Varoška 35—36 fr. dimlj 37—38 fr. amer. 29—31 fr. Loj 28½—29½ fr. Šljive bosans. stare u sudu 8—9 fr. u žaku 8½ fr. srbs. u sudu 7 fr. 80 n. — 8 fr. u žaku 7½ fr. za jesenji rok 10¼ fr. pekmez 13½ fr. med. 21—22 fr. vosak rosnavski 88—90 fr. bolje vrsti 92—93 fr. paprika utučena 25 fr. najbolja do 40 fr. u vinci stara 32 fr. Šišarice 14 fr. mž. ugars. 10½ fr. srbs. 10½—11 fr. za veliki miro. iskalisu.

C I N A R A N E. Pešta, 22. Lipnja. Čisto žito banat. dj. mž.: 81 fnt. 6 fr. 25—45 n. 87 fnt. 7 fr. 5—10 n. tisansko, peštansko stol.-biogr. 81 fn. 6 fr. 40—50 n. 87 fn. 7 fr. 20—25 n. bačvansko 81 fn. 6 fr. 35—45 n. 84 fn. 6 fr. 80—90 n. Raž 78—79 fn. 3 fr. 65—70 n. Ječam 66—68 fn. 2 fr. 75—90 n. Zob 45—48 fn. 1 fr. 80—85 n. Kokuruz mir. 4 fr. 5—10 nov. Proja 82 fn. 3 fr. 50—55 nov.

Visina vode dunavske.

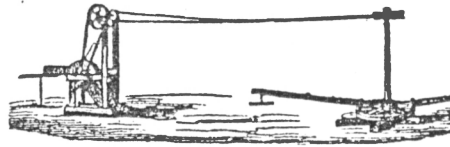
Pešta 24-og Lipnja: 8' 8" nad 0. razte.

Požun 24-og Lipnja: 6' 5" nad 0. "

Vrieme liepo.

Poruke uredništva.

Č u r u g h: G. L. P. Nauka i Vera Predplata će se odpremit. Rukovet velika — težak daje snop, kakav se mučno diže. I ono drugo je došlo samo čeka na red — B u d i m: G. M. učinićemo Daljok. Po-kušaćemo.

MASINE ZA VRŠITBU.

Koje su sad najnovieg vremena, u najznamenitijim fabrikama, za najlakše, najcelishodnije, i najjeftinije, pronadjene, mogu se uviditi, i kupiti kod podpisanog: ista mašina nepotrebuje više, od dva dobra, ili četir najlošija konja, i vrše na dan 150 veliki krsta, istrese slamu, i u slami jednog zrna nemože se najti, niti šuljka u žitu, i ima istih mašina po 400, po 500, i po 600 frt a. vr. te tako može svaki kupac kod mene po svojoj volji mašinu birati, imam takodjer, i koja ovejano zrno u djak daje, i sva je na točkovi, kao god parnjača, i od šest konja snage, košt 1850 frt a. vr.

Meni je dosad kako svaki kupac, tako i obštinska staro bečejska komisija, o njenoj dobroti i valjanom radu, pismeno svedočanstvo dala, koje svakom mogu pokazati.

Ko dakle želi takovu mašinu imati, neka se za ranije postara, jer dosad većje prilično prodato, pak se bojim da posle nebude dockan, za nabavljenje, jerbo su fabrike vrlo daleko.

Svaku mašinu koju prodam, ta se najpre kod mene mora sklopiti, i viditi da što nefali, te tako može svaki kupac siguran biti sa šnjome, i ako ranije kupi, ondak mogu mu dojtii, istu pokazati namestiti, i sklopiti, to može bez brige vršitbu čekati.

Takodjer imam i dobri drljača, par po 31 frt. a. vr. plugova od samog kovanog gvozdja od 17 do 18 fr. a. vr. a kolečko 12 fr. a. vr., mašina što krune kukuruze, po 52 fr. a. vr. sečki za čovčiju snagu od 50—80 fr. a. vr. i ustrojeni sečki da može sa istim vrtlom što vršaonicu tera i sečku terati, od 120—220 fr. može dobiti i kamen kojeg će opet isto vrtlo terati, te može i mleti, imam takodjer i testeru za cepanice seći, koje opet isto vrtlo tera, može zimi 9 a leti 12 fati na dan izseći, košta 150 fr. a. vr.

Hugo Krvarics,

zemljodjelac i mašina prodavaoc u Starom-Bečeju.